

**SVENSKARNA &
SCENKONSTEN | 2024**

**Kärlek, musik
och politik
på scen – om
svenskarna
själva får
bestämna**

RIKSTEATERN

2024

När vi frågar över 2 900 svenskar om scenkonst är det tydligt att en övervägande majoritet vill se mer scenkonst. Undersökningen visar dessutom att så gott som alla känner lycka när de upplever scenkonst.

De allra flesta svarar att det är viktigt med ett kulturutbud för alla, men rapporten visar på stora skillnader i landet vad gäller möjlighet att ta del av scenkonst.

Tanken om armlängds avstånd mellan kulturen och politiken är djupt rotad i Sverige. Rapporten slår fast att en klar majoritet av svenskarna anser att politiker inte ska lägga sig i scenkonsten. Att många i undersökningen tycker att konsten måste få provocera är också en indikation på att allmänheten förstår, och värdesätter, vikten av en fri och obunden kultur.

På frågan om vilket parti man ser har den bästa kulturpolitiken är det häpnadsväckande att över hälften av de tillfrågade svarar att de inte vet.

Vår förhoppning är att denna rapport inte bara ska diskuteras i riksdagen och i kulturbranschen. Vi hoppas att den också ska leda till att kulturen och scenkonsten lyfts i helt andra sammanhang: hemma vid frukostbordet, på jobblunchen eller i pausen på fotbollsträningen eller körsången.

Tack för att även du tar del i samtalet.

Riksteatern
Februari 2024

Innehåll

Metod	4
Resultat i korthet	5
Sug efter scenkonst	6
Scenkonst gör oss glada	14
Scenkonst och stålarna	18
Scenkonst för alla	22
Scenkonst och politik	26
Scenkonst ska få provocera	32
Sällskap i salongen	34
Svenskarnas scenkonstdrömmar	36

Metod

Svenskarna & Scenkonsten är genomförd av Verian [Sifo Kantar] på uppdrag av Riksteatern.

Undersökningen innefattar svar från 2916 svenskar mellan 18–79 år. Intervjuerna genomfördes under hösten 2023 (28 november–11 december) som en webenkät i Sifopanelen. Sifopanelen är en av Sveriges största paneler och i hög grad representativ för den svenska allmänheten. Alla panelister rekryteras utifrån slumpmässiga riksrepresentativa urval.

Respondenterna presenterades för följande definition av scenkonst i undersökningen: *Med scenkonst menar vi att gå på teater, musikal, opera, dans och cirkus.*

Resultaten har brutits ner på kön, ålder, utbildningsbakgrund och geografi. Genomgående i rapporten kommenteras endast det som är statistiskt signifikant.

Antal intervjuer:

2916

A stylized black line drawing of a hand with the index finger pointing to the right. The hand is holding a pink octagonal shape that contains the text 'Antal intervjuer: 2916'.

Resultat i korthet

- 82 procent upplever lycka/glädje i mötet med scenkonst.
- 81 procent anser att politiker inte ska lägga sig i scenkonsten.
- 70 procent vill se mer scenkonst än de gör idag.
- 71 procent anser att scenkonst ska få provocera.
- 55 procent av svenskarna kan inte svara på frågan om vilket parti man upplever har den bästa kulturpolitiken.
- 46 procent av de som vill se mer scenkonst anger ekonomi som främsta skäl till att inte gå oftare.
- 36 procent av svenskarna har inte tagit del av scenkonst det senaste året.
- 33 procent utanför storstadsregionerna anger att det är en utmaning att kunna ta del av scenkonstutbud på sin ort.
- Fler kvinnor än män tar del av scenkonst idag medan män i större utsträckning upplever sig ha råd att ta del av den scenkonst man vill se.
- Marianne Mörck och Jonathan Unge toppar listan över vem man helst vill ha bredvid sig in i teatersalongen.

SUG EFTER SCENKONST

SUG EFTER SCENKONST

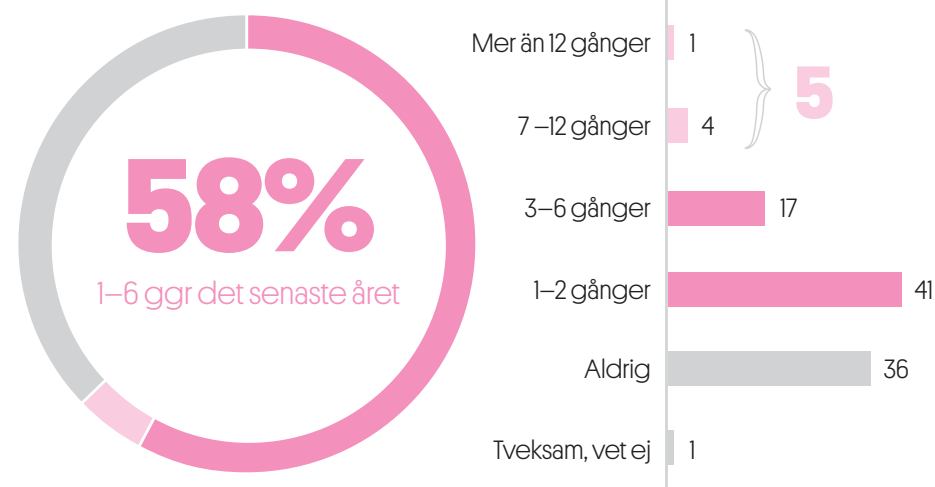
Så här många tar del av scenkonst.

Sex av tio
går på scenkonst
1–6 gånger per år

Hur ofta har du tagit del av scenkonst under de senaste 12 månaderna?

Andelar i procent.

En majoritet,
58 procent, tar del av
scenkonst 1–6 ggr per år
och en av tjugo går mer
än 6 gånger per år.

De mest förekommande scenkonstbesökarna är kvinnor [64 %], boende i storstäderna [63 %], samt de med högskoleutbildning 3+ år [64 %].

De i åldern 30–49 år tar i lägre utsträckning del av scenkonst [56 %], i övrigt inga signifikanta skillnader mellan åldersgrupperna.

De som i högre grad svarar *aldrig* är män [42 %], de i åldern 30–49 år [39 %] och boende utanför storstäderna [39 %], samt de med grundskole- [51 %] och gymnasieutbildning [43 %].

36 procent av svenskarna har inte tagit del av scenkonst det senaste året.

”En som jag själv skrivit och som handlar om en prostituerad, en taxichaufför och en man med en död hamster, de träffas på en kyrkogård.”

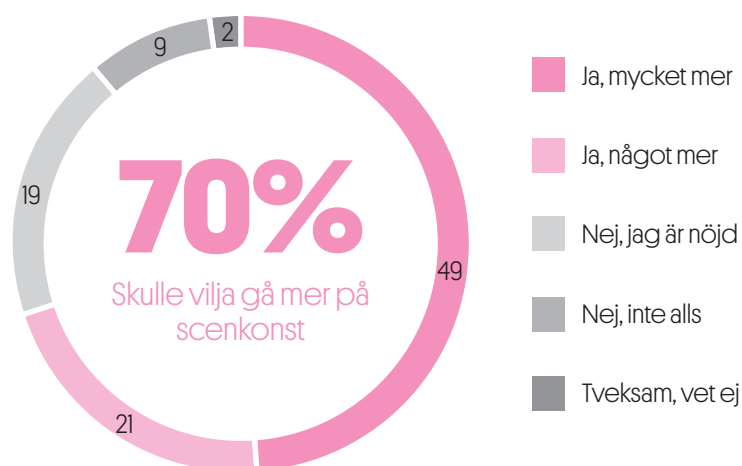
/ KVINNA, 68 ÅR

Se fler pjäsförslag från svenska folket på sid 38.

7 av 10 skulle vilja ta del av mer scenkonst än vad de gör idag.

Skulle du vilja ta del av mer scenkonst än vad du gör idag?

Andelar i procent.

Stora skillnader mellan kvinnor och män vad gäller önskan om mer scenkonst.

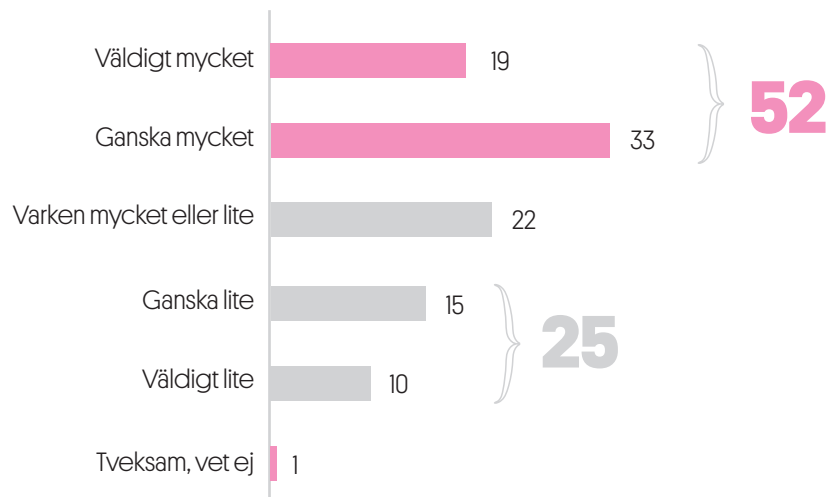
En klar majoritet [70 %] vill ta del av mer scenkonst än vad de gör idag. 21 % mycket mer och 49 % något mer. Kvinnor [80 %] och boende i storstad [73 %], särskilt i Stockholm, vill i högre grad ta del av mer.

Vad som hindrar en skiljer sig åt mellan de olika undergrupperna i undersökningen. För kvinnor, som grupp, som både gillar och går på scenkonst i högre grad, är det priset som sätter stopp för mer scenkonst. Män känner generellt mindre inför scenkonst [59 %] och uppfattar i högre grad att utbudet inte riktigt tilltalar dem. För boende utanför storstäderna är hindret oftare att det inte finns där de bor. Här anger 33 % utbudet som främsta utmaning.

Drygt varannan tycker om att uppleva scenkonst.

Tycker du om att uppleva scenkonst?

Andelar i procent.

Dubbelt så många tycker om att uppleva scenkonst än de som inte gör det.

Drygt varannan [52 %] tycker om att uppleva scenkonst. Andelen som tycker om att uppleva scenkonst är högre bland kvinnor [65 %], äldre i åldern 65–79 år [57 %], storstadsbor [59 %] och de med mer än 3 års högskolestudier [61 %].

SCENKONST GÖR OSS GLADA

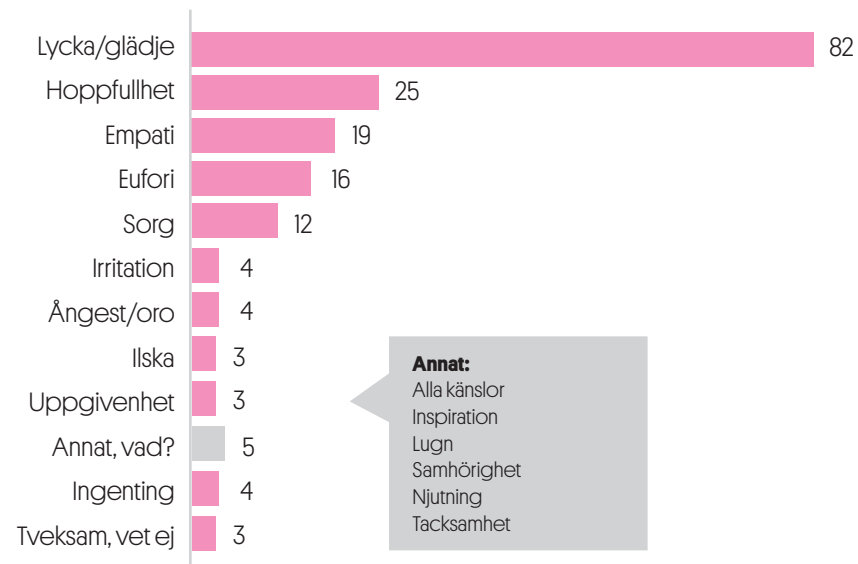

SCENKONST GÖR OSS GLADA

En klar majoritet upplever lycka/glädje efter scenkonst.

Tänk på den scenkonst du har upplevt, och som har gjort intryck på dig, under de senaste 12 månaderna. Vilka känslor väcktes hos dig?

Andelar i procent.

Den tydligast upplevda känslan är glädje och lycka – yngre känner mer av både positiva och negativa känslor

Scenkonst ger upphov till många olika typer av känslor. Yngre anger fler typer av känslor än den äldre delen av befolkningen.

Den absolut vanligaste känslan efter att ha upplevt scenkonst är lycka/glädje. Fler kvinnor [87 %] än män [76 %] uppger lycka/glädje. Män uppger i högre grad ingenting [5 %] jämfört med kvinnor [2 %].

Yngre svarar i högre grad även att de upplever mer negativa känslor såsom sorg, ångest och irritation. De svarar även ingenting i högre grad, särskilt män i den åldern.

”Normala människor och inget PK-tjafs.”

/ MAN, 44 ÅR

Se fler pjäsförslag från svenska folket på sid 38.

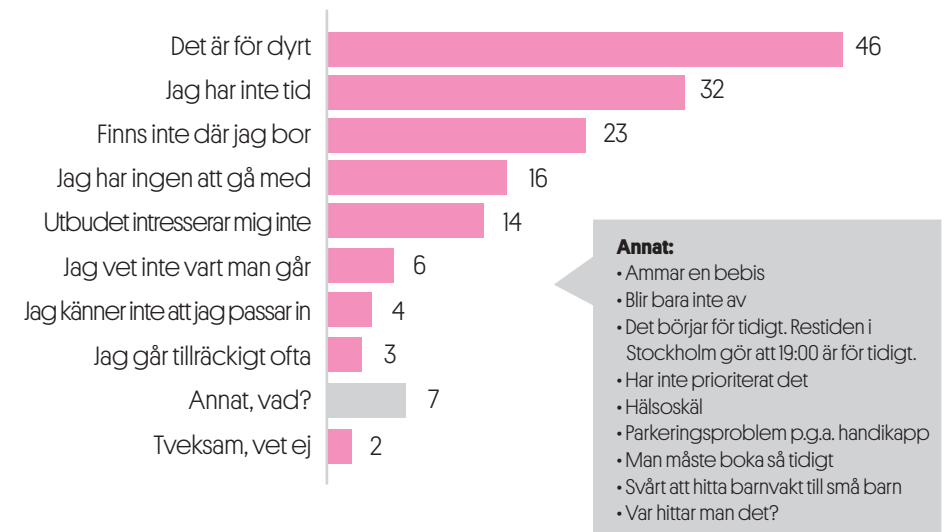
SCENKONST OCH STÅLARNA

Ekonomi – främsta skälet till att man inte tar del av mer scenkonst.

Vad är främsta skälet till att du inte ser mer scenkonst?

Andelar i procent av de som svarat att man skulle vilja ta del av mer scenkonst.

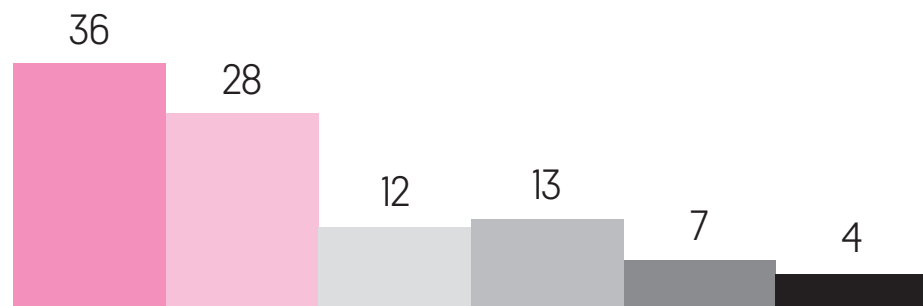
SCENKONST OCH STÅLARNÄ

Jag har råd att ta del av scenkonst i den utsträckning jag vill.

I vilken grad instämmer du i följande påstående?

Andelar *Instämmer helt och hållet* och *Instämmer delvis*.

■ Instämmer helt och hållet ■ Instämmer delvis ■ Varken eller
■ Instämmer inte särskilt ■ Instämmer inte alls ■ Tveksam, vet ej

Ekonomi – en betydande faktor varför allmänheten inte tar del av mer scenkonst.

20 % av svenskarna anger att de inte har råd att ta del av scenkonst. Av de 70 % som svarat att de vill ta del av mer anger 46 % ekonomi som främsta skäl att de inte går oftare. Tid, utbud och avsaknad av sällskap är andra skäl till varför man inte går och ser mer.

Män har i större utsträckning råd att ta del av den scenkonst de vill se.

”Den skulle handla om en drake som åt koldioxid och utrotade onda människor.”

/ MAN, 43 ÅR

Se fler pjäsförslag från svenska folket på sid 38.

SCENKONST FÖR ALLA

81 procent anser
att scenkonst är
viktigt för barn
och unga

79 procent tycker det är viktigt med ett kulturutbud för alla.

I vilken grad instämmer du med följande påstående?

Andelar i procent.

■ Instämmer helt och hållet
 ■ Instämmer delvis
 ■ Varken eller
■ Instämmer inte särskilt
 ■ Instämmer inte alls
 ■ Tveksam, vet ej

Det är viktigt för barn och unga att ta del av scenkonst

Det är viktigt att det finns ett brett kulturutbud för alla

Oavsett ens ekonomiska förutsättningar bör alla få tillgång till scenkonstupplevelser

Var i landet man bor ska inte spela roll för tillgången till scenkonst

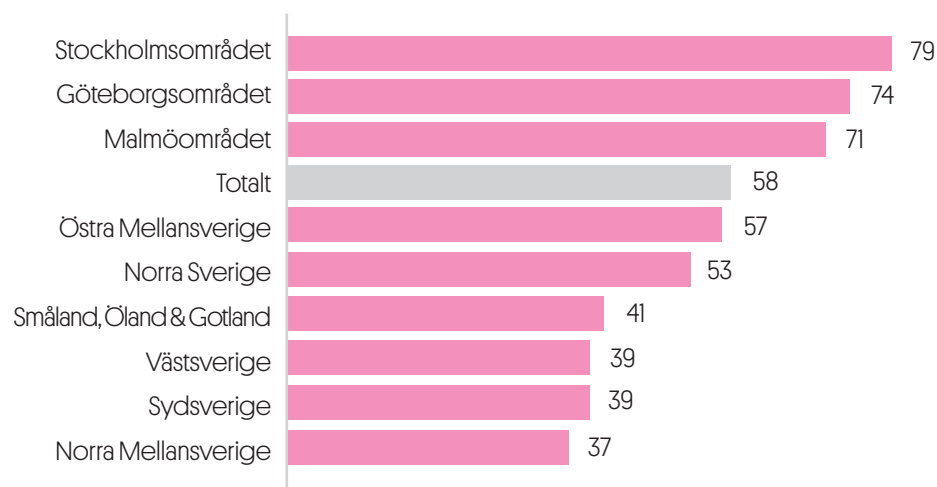
På min ort är det lätt att ta del av scenkonst

God tillgång till scenkonst i Stockholm, Göteborg och Malmö.

I vilken grad instämmer du med följande påstående? – På min ort är det lätt att ta del av scenkonst.

Andelar *Instämmer helt och hållet* och *Instämmer delvis*.

Sifo-regionerna består av nio geografiska indelningar som baseras på A-regioner (arbetsmarknadsregion). Det som är utmärkande för indelningen i Sifo-regioner är att storstäderna urskiljs ifrån regionerna.

Tre av tio utanför storstäderna anger utbudet som en begränsning för att ta del av mer scenkonst.

En majoritet av svenska befolkningen tycker att det är viktigt med ett brett kulturutbud för alla, men framför allt anses det viktigt för barn och unga att kunna få ta del av scenkonst. Kvinnor är generellt mer positiva till scenkonstens tillgång till alla än män.

Storstadsborna tycker i högre grad om att uppleva scenkonst och går oftare, men för boende utanför storstäderna svarar tre av tio att utbudet ofta är en begränsning för att kunna gå mer. Det gäller särskilt boende i Småland, Öland, Gotland, Norra Mellansverige samt mellersta och övre Norrland.

SCENKONST OCH POLITIK

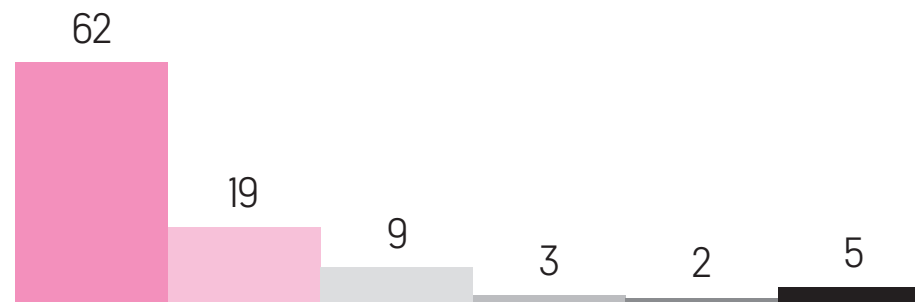

Majoriteten tycker inte att politiker ska lägga sig i innehållet i scenkonst.

Politiker ska inte lägga sig i innehållet i scenkonstföreläsningar

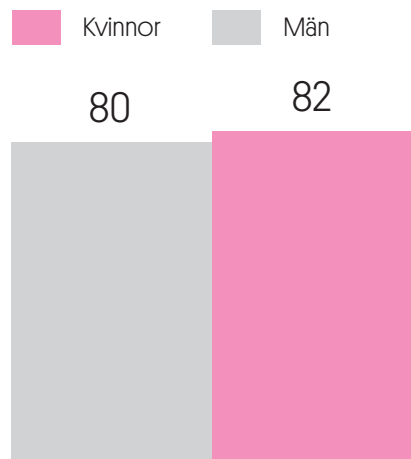
I vilken grad instämmer du i följande påstående?

Andelar i procent.

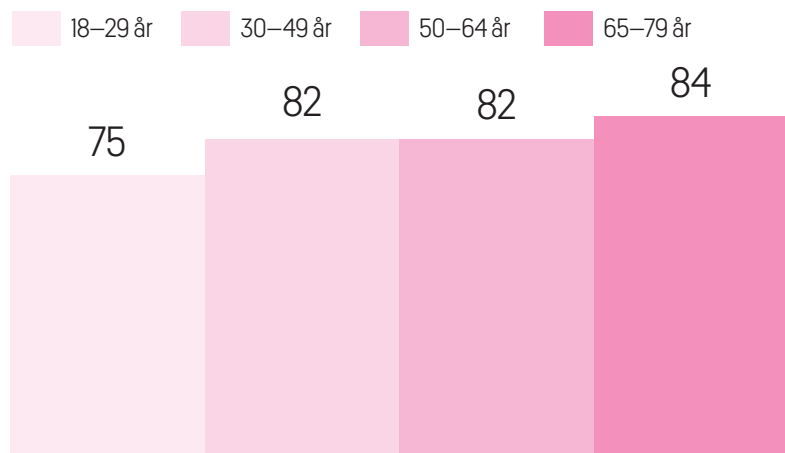
Politiker ska inte lägga sig i innehållet i scenkonstföreläsningar.

I vilken grad instämmer du i följande påstående?
Andelar *Instämmer helt och hållet* och *Instämmer delvis*.

Politiker ska inte lägga sig i innehållet i scenkonstföreläsningar.

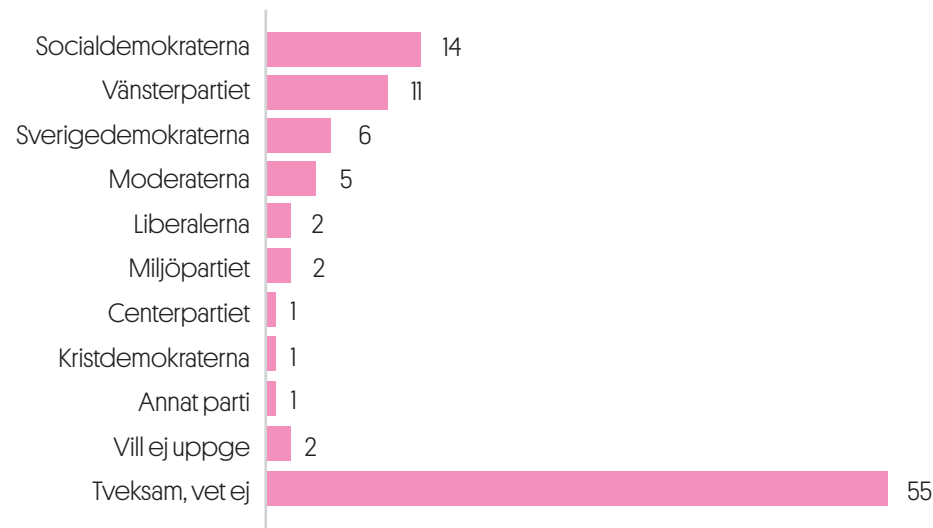
I vilken grad instämmer du i följande påstående?
Andelar *Instämmer helt och hållet* och *Instämmer delvis*.

Majoriteten har ingen uppfattning om vilket parti som har bäst kulturpolitik.

Vilket parti tycker du har bäst kulturpolitik?

Andelar i procent.

Åtta av tio tycker inte att politiker ska lägga sig i innehållet i scenkonsten.

Majoriteten har inte en uppfattning om vilket parti som bedriver bäst kulturpolitik. Bland de som kan ta ställning i frågan svarar flest att Socialdemokraterna, följt av Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna har bäst kulturpolitik.

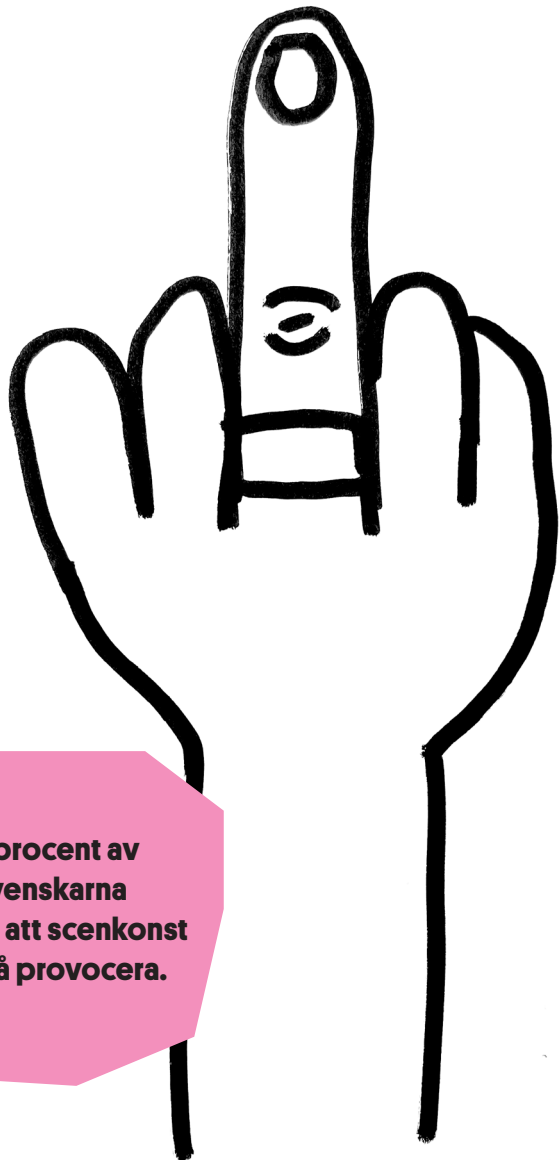
Yngre instämmer i lägre grad än vad äldre gör att politiker inte ska lägga sig i det som sker på scen.

”En förälders förbjudna tankar”

/ KVINNA, 40 ÅR

Se fler pjäsförslag från svenska folket på sid 38.

SCENKONST SKA FÅ PROVOCERA

71 procent av svenskarna tycker att scenkonst ska få provocera.

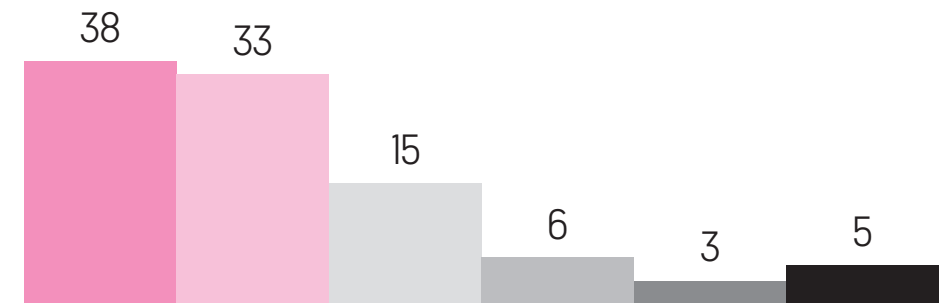
SCENKONST SKA FÅ PROVOCERA

Jag tycker att scenkonst ska få provocera.

I vilken grad instämmer du i följande påstående?

Andelar instämmer helt och hållet och delvis i procent.

■ Instämmer helt och hållet ■ Instämmer delvis ■ Varken eller
■ Instämmer inte särskilt ■ Instämmer inte alls ■ Tveksam, vet ej

71 procent anser att scenkonst ska få provocera.

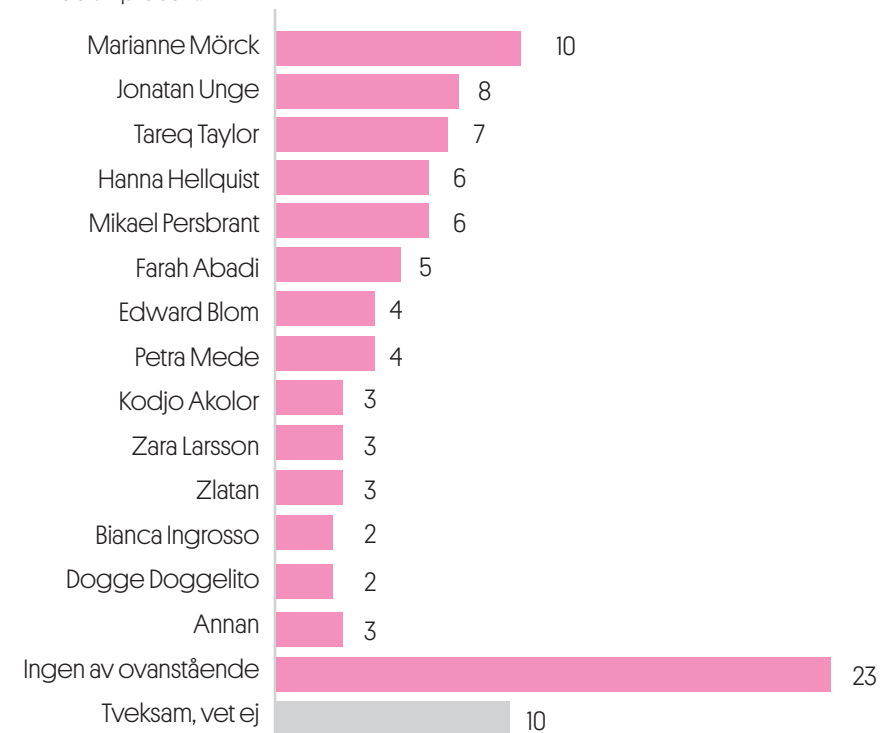
Yngre anser i högre grad att scenkonst ska få provocera.

SÄLLSKAP I SALONGEN

De här kändisarna vill svenska folket gå på teater med.

Vilken av följande kända svenska personer skulle du helst gå på teater och se en tragedi tillsammans med?

Andelar i procent.

Flest vill ha med sig Mörck och Unge i salongen

Några exempel på pjäsförslag från svenska folket:

Att vargar inte är farliga. Att dessa inte äter barn. Kvinna, 74 år.

Klassförakt i frisörsalongen. Man, 37 år.

Svenska kungar som drag Queens. Kvinna, 18 år.

Ryssarnas krig mot Ukraina. Man, 66 år.

Normala människor och inget PK tjafs. Man, 44 år.

Privata vårdföretag som ägs av riskkapitalister. Kvinna, 30 år.

Att leva med personlig assistans. Kvinna, 46 år.

Gängkriminalitet och segregering. Kvinna, 35 år.

Hoppfullhet och glädje i den grå räntevardagen. Man, 48 år.

Mäns emotionella handikapp. Kvinna, 53 år.

Samisk historia. Hur staten behandlat samer. Kvinna, 47 år.

Utanförskapet bland de "äldre"!!! Man, 73 år.

En som jag själv skrivit och som handlar om en prostituerad, en taxichaufför och en man med en död hamster, de träffas på en kyrkogård. Kvinna, 68 år.

Den skulle på något sätt göra narr av cancelkulturen.

Mer än så vet jag inte eftersom att jag inte är särskilt intresserad av teater. Man, 20 år.

På frågan om vad man själv skulle vilja sätta upp på scen har svenskarna många kreativa scenkonstuppslag.

Vid sidan av förslag på klassiker och bokadaptioner kan man dra slutsatsen att svenskarna gärna ser sina egna liv och livssituationer återspeglade på scen. Två andra tydligt återkommande förslag är olika slags samtida skildringar av det politiska läget i Sverige ["driva med politiker som säger en sak mot offentligheten men gör en annan privat", "någon sorts satir över att alla säger samma sak och bara vill vinna väljare", "politikerförakt" med flera] liksom att man vill att scenkonsten ska skänka glädje och hopp när omvärlden är mörk och dyster ["humor, vi behöver skratta mer", "positiva roligheter", "något som gjorde att man för en stund kunde slappna av och bara skratta" med flera].

Detta är Riksteatern

Riksteatern är hela Sveriges scen och något så unikt som både en levande folkrörelse och en turnerande scenkonstinstitution. Det har vi varit sedan 1933.

Riksteatern är hela Sveriges scen – med fokus på att nå ut med professionell scenkonst till hela Sverige. Folkrörelsen samlar drygt 38 000 scenkonstintresserade medlemmar i ca 220 lokala riksteaterföreningar. Varje år lägger ideellt aktiva ungefär 280 000 timmar av sina liv för att nå ut med teater, dans och musik till nästan en halv miljon människor.

Riksteatern
145 83 Norsborg
Tel: 08-531 991 00
info@riksteatern.se

riksteatern.se

